

Smírčí kámen, Věcov

Popis:

Mramorová deska připomínající nešťastnou událost v předvečer Štědrého dne roku 1621 je umístěna v obvodové zdi kolny u domu č. p. 4 v místě, kde původně stávala rychta. Kámen nese nápis: „Léta 1621 v pátek před Božím Narozením Václav Rychnovský z Louňovic, někdy úředník Pána Jimramovského na tomto místě od Poláků ukrutně zamordován jest. Bůh rač jeho duši k své slavě přijati. Amen“ Nápis je svědectvím hrdinného Václava Rychnovského, který se vzepřel polskému důstojníkovi a odmítl mu vydat svoji sestru.

Podrobný popis:

Majitelem jimramovského panství se stal roku 1603 Vilém Dubský z Třebomyslic. Pro podezření z účasti na stavovském povstání byl po roce 1621 uvězněn v Brně, poté byl omilostněn, ale o čtyři roky později byl opětovně souzen a přišel o své jmění. V době jeho zadržení v Brně byl nadále správcem jimramovského panství jeho věrný služebník Václav Rychnovský, který se snažil podporovat odboj proti nájezdům polských kozáků. Ti bojovali po boku císaře proti domácímu stavovskému odboji, který dostal zásadní úder 8. 11. 1620 v bitvě na Bílé hoře. Skupinky válečníků se pak potulovaly ještě dlouho po zemích Koruny české a drancovaly a plenily na mnoha místech. V prosinci roku 1621 prorazili polští kozáci i na jimramovský zámek, kde se na čas usídlili. Správce ihned nechal poslat svou rodinu manželku Voršilu s dětmi Janem a Juditou k příbuzným do Nového Města, také sestru Dorotu varoval a nakázal jí schovat se. V noci před Štědrým dnem se zachtělo vrchnímu důstojníkovi kozáků krásné dívky Doročky a vyslal pro ni správce. Ten pouze zkontroloval, zda skutečně jeho sestra městečko opustila a vydal se rychle na úprk směrem k Věcovu s nadějí, že se zde schová u rychtáře. Zanechával ale po sobě v hlubokém sněhu stopy, které napomohly vojákům důstojníka v jeho hledání. Nedaleko Věcova byl pak Rychnovský dostižen a zabit valaškou, což je podlouhlá tenká a lehká sekera. Na jeho památku pak byl u rychty vztyčen kámen o rozměrech 75x50 cm, který dodnes nese připomínku této tragické události

Smírčí kameny a kříže jsou pro nás němými svědky středověkého trestního práva, které dokládají způsob mimosoudního vyrovnání za spáchaný zločin. Byl to také určitý posun proti odplatě cestou smrt za smrt, tak totiž panstvo ztrácelo své pracovní síly. Ten, kdo spáchal zločin, měl možnost vykoupit se ze svého činu, mohl uzavřít s pozůstalou rodinou tzv. smírčí smlouvu, ve které se například zavázal zaplatit za svůj čin pokutu, musel nechat sloužit mše svaté a na místě tragédie měl vztyčit v upomínku kříž nebo kámen, který sám vytesal, jako symbol svého pokání. K řadě těchto kamenných strážců se tak dnes váží nejružnější pověsti. Kamenné pomníky vznikající od 17. století již nelze považovat za „smírčí“ ve smyslu trestního práva, ale jednalo se zřejmě o zakořeněnou tradici upozornit na místo tragédie a vzdát tak zesnulým poctu, kamenné upomínky tak dodnes můžeme nacházet všude kolem nás.

Region: Novoměstsko a Žďársko

Město: Věcov

URL:

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ne

GPS: 49°36'56.367"N, 16°10'10.3"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.6156575,16.1695278&z=12>

Obrázky:

